

LANDSMØTESAK 04.2024

Ny instruks og modell for kontrollkomiteer

Dato: 26.-28. april 2024
Sak nr. 04.2024
Sak: Ny instruks og modell for kontrollkomiteer

Forbundsstyrets forslag til vedtak:

1. Landsmøtet vedtar Instruks for kontrollkomiteer i Norges Musikkorps Forbund
2. Landsmøtet vedtar anbefalt modell for kontrollkomiteer i Norges Musikkorps Forbund

Rita Hirsum Lystad
president

Vedlegg: Ny instruks for kontrollkomiteer i NMF

Innledning:

Norges Musikkorps Forbund (NMF) har totalt ni kontrollkomiteer, en for hvert rettssubjekt. Det er vedtektsfestet at hver kontrollkomité skal bestå av 3 faste medlemmer og 1 vara. Det er med andre ord totalt 36 personer i Norge som til enhver tid har verv i en kontrollkomite. Kontrollkomiteen i NMF Sør orienterte om at de opplevde arbeidet som lite hensiktsmessig. På bakgrunn av dette spilte NMF Sør inn saken for ledermøtet i september 2023. Forbundsstyret satte ned et arbeidsutvalg og har gitt et mandat for å følge opp saken om NMFs kontrollkomiteer.

Saksutredning:

Arbeidsutvalget har bestått av Norman Lagesen fra NMF Øst, Øyvind Berg fra NMF Trøndelag, Christine Hermansen fra MF Sør og Frank Mathisen fra nasjonal kontrollkomité. Finn Arne Dahl Hanssen har vært sekretær for utvalget.

Arbeidsutvalget er gitt følgende mandat:

Utrede ulike modeller og løsninger for å lette rekruttering av god kompetanse i Kontrollkomite-funksjonen i NMF, med ni rettsobjekter. Modellene og løsningen skal svare ut:

- *Hvordan sikre best mulig kvalitet i NMFs ni rettssubjekter?*
- *Kan kontrollkomiteene organiseres på en annen måte?*
- *Kan instruksene revideres og fornyes for å oppfylle kontrollkomiteens funksjon?*

Opgavene kontrollkomiteene har i dag, er beskrevet i vedtektenes paragraf 9, punkt 9.1:

«Den nasjonale og de regionale kontrollkomiteene skal arbeide objektivt og uavhengig, og forholde seg nøytrale i saker som skal behandles av organene de kontrollerer. Medlemmer og komiteen selv skal alltid vurdere sin habilitet i behandling av saker. Kontrollkomiteene skal, henholdsvis på vegne av landsmøtet og regiontinget:

- *Kontrollere at landsmøtet og regiontinget blir gjennomført etter vedtekter og reglement, og at lovlige vedtak fattes.*
- *Kontrollere at forbundsstyrets og regionstyrenes vedtak og disposisjoner ikke er i strid med vedtekter og landsmøtevedtak.*
- *Gjennomgå styreprotokoller og regnskap hvert år og legge frem beretning for landsmøtet og regiontinget.»*

Beskrivelse av arbeidet

Utvalget hadde sitt første møte 13. november. For å få et best mulig grunnlag for å svare ut mandatet, har det vært viktig å hente inn informasjon både internt og eksternt. Det ble sendt ut en enkel spørreundersøkelse til regionene for å kartlegge regionale kontrollkomiteers arbeid og mengde saker. Undersøkelsen ble sendt styreleder, daglig leder og leder av kontrollkomité i alle regioner.

Utvalget mottok 17 tilbakemeldinger fordelt på 8 daglige ledere, 4 styreledere og 5 ledere i kontrollkomiteer. De ulike kontrollkomiteene har stort sett hatt 1-2 møter pr. år, og arbeidet har primært vært knyttet til kontroll av styrearbeid og oppfølging av årsavslutning og regionting. Kontrollkomiteene har tilgang på nødvendige dokumenter til enhver tid for å få utført sitt mandat. Utover generell behandling av styreferater er det få saker som behandles i de regionale kontrollkomiteene. Ifølge undersøkelsen er samlet saksmengde for alle kontrollkomiteer under ti i løpet av en toårsperiode. Samarbeidet mellom administrasjon, styre og kontrollkomité synes å være godt. Det er ikke behov for hyppig kontakt pr. i dag.

Undersøkelsen gir grunnlag for å vurdere et veivalg: Er innmeldt arbeidsmengde representativt for organisasjonens behov for kontrollkomiteer og grunnlag for endring av struktur, eller er det behov for å øke kontrollkomiteens oppgaver for å sikre organisasjonens kontrollbehov og samtidig gjøre vervet mer interessant?

Utvalget har hentet inn informasjon fra andre organisasjoner med tilsvarende organisering og størrelse som NMF for å se hvordan de løser dette i sin organisasjon, heriblant Norsk musikkråd, Norges idrettsforbund, Korforbundet, Håndballforbundet og Norsk kulturskoleråd. I idretten er kontrollkomiteer godt etablert både nasjonalt og regionalt, mens i kulturorganisasjonene er det mer varierende praksis. Norsk musikkråd og Norsk kulturskoleråd har eksempelvis kun nasjonal kontrollkomité.

Saken har vært til orientering i forbundsstyret 8. desember 2023 og til drøfting i forbundsstyret og ledermøtet i 26.-27. januar 2024. Etter drøfting i ledermøtet er saken drøftet i alle regionstyrer.

Må Norges Musikkorps Forbund ha kontrollkomité?

Mange ideelle organisasjoner har vedtektsfestet at de skal ha en kontrollkomité eller et kontrollutvalg (heretter bare kontrollkomite). I allmennaksjeloven og enkelte andre lover og forskrifter finnes det krav til revisjonsutvalg og hvilke definerte oppgaver slike utvalg har. Hverken aksjeloven eller stiftelsesloven har krav til noe kontrollorgan av denne typen, og foreninger er ikke lovregulert. Dette betyr at mandat, oppgaver og ansvar for kontrollkomiteen i en ideell organisasjon helt og holdent er basert på organisasjonens vedtekter.

Praksis er at vedtektene ofte er korte og lite presise i sine krav til kontrollkomiteen. Det pålegges ofte et generelt tilsyns- og overvåkingsansvar for organisasjonen uten at det nødvendigvis er angitt om dette ansvaret også gjelder overfor styret. Det er derfor sentralt at det er enighet mellom styret og

kontrollkomiteen hvilket konkret mandat og hvilke rettigheter og plikter kontrollutvalget skal ha. Det kan være fornuftig at dette regelmessig diskuteres og avklares i et felles møte. I slike møter kan styret da også identifisere behov for eventuelle klargjøringer i vedtektene eller mer detaljert instruks for kontrollutvalget. En slik instruks kan med fordel vedtas i organisasjonens øverste organ.

Veien videre

Det er viktig å se på sakens to elementer, instruks og struktur, separat. Norges Musikkorps Forbund må ha et rammeverk som sikrer kontrollkomiteens uavhengighet slik at den kan utføre sitt mandat som kontrollorgan objektivt på vegne av landsmøtet og regionting.

Deretter må en ta stilling til hvilken struktur som ivaretar best mulig kvalitet på kontrollkomiteearbeidet med utgangspunkt i instruks. Arbeidsutvalget har sett på ulike modeller.

Etter drøftinger står det igjen to aktuelle alternativer til modeller med ulike fordeler og utfordringer.

Modell 1 - En nasjonal kontrollkomité og felles regional kontrollkomité

Denne modellen legger opp til nasjonal kontrollkomité som i dag, men at det velges en felles regional kontrollkomité som ivaretar de regionale kontrollrutinene. Da går organisasjonen fra ni kontrollkomiteer til to komiteer med hvert sitt tydelige ansvarsområde, men også med økt mulighet for samhandling mellom nasjonal og regional komité. En regional kontrollkomité må sikre at alle regioner er representert, noe som gir et litt stort utvalg på 8 personer, eventuelt også med vara. En felles regional kontrollkomité kan velges på to måter:

a: Valg på landsmøtet

Regional kontrollkomité velges på landsmøtet. Regionene spiller inn representanter og kontrollkomiteen legges frem for valg med leder og nestleder.

b: Valg på regionting

Hvert regionting velger sin representant til felles regional kontrollkomité. Komiteen møtes i etterkant og konstituerer seg selv.

Fordeler:

Felles regional kontrollkomité vil kunne ivareta lik behandling og vurdering i alle regioner. En hensiktsmessig økt mengde saker til behandling kan gi god kompetanse og erfaring i saksbehandling og sikre en god profesjonalitet. Modellen ivaretar lokal kjennskap og kan skape et interessant miljø. Er med på å skape økt åpenhet og transparens i organisasjonen. Modellen krever færre personer og er dermed ressursbesparende i bruk av tillitsvalgte, men vil ivareta kontrollkomiteens mulighet for tilstedeværelse på alle regionting.

Utfordring:

Ingen åpenbare utfordringer

Modell 2 - En kontrollkomité pr. rettssubjekt

Dette er dagens modell med totalt 9 kontrollkomiteer, en nasjonal og 8 regionale komiteer, som ikke trenger ytterligere beskrivelse.

Fordeler:

En kontrollkomité pr. region vil kunne gi god lokal kjennskap.

Utfordring:

Det er få saker å behandle og fare for ulik praksis og behandling. Liten arbeidsbelastning gjør vervet lite attraktivt. Det kan være utfordrende å rekruttere riktig kompetanse. Denne modellen er ressurskrevende i bruk av tillitsvalgte.

Instruks for kontrollkomiteer i NMF

I 2012 ble det laget et utkast til instruks for regionale kontrollkomiteer. Tilbakemeldingene fra regionene viser at kontrollkomitéarbeidet løses ulikt. Arbeidsutvalget har oppdatert instruksen og mener, uavhengig av hvilken struktur en velger videre, at instruksen må være felles for hele organisasjonen. Det er behov for en tydeliggjøring av kontrollkomiteens mandat og instruks, og hvilke forventninger det ligger til arbeidet. Uavhengig av hvilken modell for kontrollkomiteer organisasjonen bestemmer seg for, er det behov for en felles instruks for kontrollkomiteer som må vedtas på landsmøte. Det er prinsipielt avgjørende at instruksen vedtas av samme organisasjonsledd som gir kontrollkomiteen mandat for arbeidet gjennom organisasjonens vedtekter. Instruksen må derfor vedtas på landsmøtet, og kan ikke behandles av styret. Forslag til instruks ligger vedlagt.

Anbefaling:

Modell 1 anbefales, dvs. å innføre felles regional kontrollkomité med valg av representanter på regiontingene. Denne modellen vil redusere bruk av antall tillitsvalgte, men ivaretar aspektet med lokal kjennskap. En felles regional kontrollkomité vil sikre likhet i saksbehandling på tvers av regioner og øke organisasjonens transparens. Hvert regionting velger sin representant, samt en vara, til felles regional kontrollkomité. Felles regional kontrollkomité konstituerer seg selv ved første anledning etter gjennomført regionting. Ny regional kontrollkomité vil tre i kraft i forbindelse med regionting i 2025. Det oppfordres til at lederne i dagens regionale kontrollkomiteer bruker tiden frem mot 2025 til å kalibrere arbeidet på tvers av regionene ut fra vedtatt instruks.

Det anbefales at Instruks for kontrollkomiteer i Norges musikkorps forbund vedtas på landsmøtet.

Ved endret modell, vil det være behov for å endre følgende vedtekter:

§4.4 Dagsorden (Landsmøtet)

4. Tre medlemmer og ett varamedlem i den nasjonale kontrollkomiteen. Leder velges særskilt. (Eventuelt behov for tilføyelse hvis felles regional kontrollkomite skal velges på Landsmøtet)

§6.4 Dagsorden (Regionting)

5 Tre medlemmer og ett varamedlem til den regionale kontrollkomiteen. Leder velges særskilt. Endres til Ett medlem og ett varamedlem til felles regional kontrollkomite (endring aktuell ved valg av felles regional kontrollkomite på regionting). Her bør det eventuelt også sies noe om at komiteen konstituerer seg selv i etterkant.

§ 9 KOMITEER

9.1 Nasjonal og regional kontrollkomité

Den nasjonale og de regionale kontrollkomiteene skal arbeide objektivt og uavhengig, og forholde seg nøytrale i saker som skal behandles av organene de kontrollerer. Medlemmer og komiteen selv skal alltid vurdere sin habilitet i behandling av saker.

Kontrollkomiteene skal, henholdsvis på vegne av landsmøtet og regiontinget:

- Kontrollere at landsmøtet og regiontinget blir gjennomført etter vedtekter og reglement, og at lovlige vedtak fattes.*
- Kontrollere at forbundstyrets og regionstyrenes vedtak og disposisjoner ikke er i strid med vedtekter og landsmøtevedtak.*
- Gjennomgå styreprotokoller og regnskap hvert år og legge frem beretning for landsmøtet og regiontinget.*

Endres til (endring markert i **rødt**):

§ 9 KOMITEER

9.1 Nasjonal og regional kontrollkomité

*Den nasjonale og **den felles regionale kontrollkomiteen** skal arbeide objektivt og uavhengig, og forholde seg nøytrale i saker som skal behandles av organene de kontrollerer. Medlemmer og komiteen selv skal alltid vurdere sin habilitet i behandling av saker.*

Komiteene skal følge instruks for kontrollkomiteer, vedtatt av landsmøtet.

Kontrollkomiteene skal, henholdsvis på vegne av landsmøtet og regiontinget:

- Kontrollere at landsmøtet og regiontinget blir gjennomført etter vedtekter og reglement, og at lovlige vedtak fattes.*
- Kontrollere at forbundstyrets og regionstyrenes vedtak og disposisjoner ikke er i strid med vedtekter og landsmøtevedtak.*
- Gjennomgå styreprotokoller og regnskap hvert år og legge frem beretning for landsmøtet og regiontinget.*

